

Ιωάννης Ρέντζος (江戸)

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

日本物語 [Nihon monogatari] (にっぽんものがたり)

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ: Η ΓΡΑΦΗ

2^ο Διαδικτυακό μάθημα: Για συζήτηση – απορίες στο facebook:

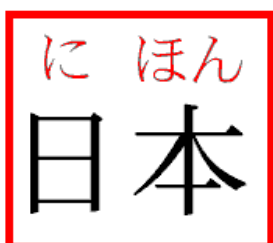
<https://www.facebook.com/groups/iaponologio>

ΑΠΟ ΤΑ «ΚΙΝΕΖΙΚΑ» ΣΤΑ ΙΑΠΩΝΙΚΑ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ HIRAGANA

Όπως είπαμε στο προηγούμενο μαθημα, μαζί με τους κινέζικους χαρακτήρες kanji συντίθενται στις λέξεις και άλλοι μικρότεροι χαρακτήρες που επινόησαν οι Ιάπωνες. Το δεύτερο από τα τρία υποσυστήματα γραφής της ιαπωνικής γλώσσας είναι τα **συλλαβογράμματα hiragana** (平仮名, σε hiragana : ひらがな). Μέσα σε ένα κείμενο αυτά αποτελούν το μισό και περισσότερο της συνολικής έκτασης. Χρησιμοποιούνται για συνηθισμένες λέξεις - έννοιες αλλά κυρίως για τα γραμματικά στοιχεία τέτοια όπως οι **καταλήξεις των ρημάτων**.

Τα συλλαβογράμματα χιραγκάνα έχουν επίσης μια προνομιακή χρήση για την επεξήγηση ή υπενθύμιση της ανάγνωσης των χαρακτήρων kanji ενός κειμένου, που ο συντάκτης ή ο σχολιαστής ενός κειμένου θεωρούν σπάνιους ή άγνωστους στο ευρύτερο κοινό. **Αριστερά επάνω τα κόκκινα είναι χιραγκάνα** και τα μαύρα kanji. Διαβάζονται «Ni-χό-ν» = ΙΑΠΩΝΙΑ

Είναι γνωστό πως με τον νέο αυτοκρατορα, η νέα «αυτοκρατορική εποχή» από την 1^η Μαΐου 2019 ονομάστηκε «Ρέιβα» («εύτακτη αρμονία»). Η νέα λέξη «συλλαβίστηκε» στα έκτακτα παραρτήματα των εφημερίδων με χιραγκάνα. → → →

Τα χιραγκάνα χρησιμοποιούνται και σε εκδόσεις για παιδιά ή σε βοηθήματα εκμάθησης της γλώσσας από ξένους. Ως βοηθητικά εργαλεία τοποθετούνται πάνω ή δεξιά από τον επεξηγούμενο χαρακτήρα και αποκαλούνται **furigana** «φουριγκάνα» (振り仮名 σε hiragana ふりがな). Πριν από τις μεταρρυθμίσεις της ιαπωνικής γραφής και τον περιορισμό των χρησιμοποιούμενων κινεζικών χαρακτήρων kanji, η χρήση των φουριγκάνα ήταν, προφανώς, περισσότερο διαδεδομένη, αφού οι ανάγκες ήταν περισσότερες.

Στους σταθμούς βλέπουμε τα ονόματα 1) με χαρακτήρες kanji, 2) με χιραγκάνα και 3) με λατινικά («της Ρώμης» **romaji**) δηλ. αγγλικά.

TA ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΑ HIRAGANA									
	K	S	T	N	H	M	Y	R	W
あ a	か ka	さ sa	た ta	な na	は ha	ま ma	や ya	ら ra	わ wa
い i	き ki	し si shi	ち ti chi	に ni	ひ hi	み mi		り ri	
う u	く ku	す su	つ tu tsu	ぬ nu	ふ hu fu	む mu	ゆ yu	る ru	ん n
え e	け ke	せ se	て te	ね ne	へ he	め me		れ re	
お o	こ ko	そ so	と to	の no	ほ ho	も mo	よ yo	ろ ro	を wo

Ο συνοπτικός πίνακας των **χιραγκάνα** περιέχει 46 συλλαβογράμματα ως αποτέλεσμα (χοντρικά) του συνδυασμού πέντε φωνηέντων (a, i, u, e, o) με εννέα σύμφωνα (k, s, t, n, h, m, y, r, w). Μετρούμε και τα πέντε φωνήεντα και προσθέτουμε επίσης και το συλλαβικό n. Επισημαίνουμε πως δεν υπάρχει απόλυτη συμμετρία. Για παράδειγμα, για το **し** που θα ήταν **si** η πραγματική απόδοση είναι **shi**, και έτσι το αποδίδει η «μεταγραφή κατά Hepburn». Επίσης για το **ち** που θα ήταν **ti** η πραγματική απόδοση είναι **chi**. Τέλος για το **つ** που θα ήταν **tu** η πραγματική απόδοση είναι **tsu**. Εξάλλου, υπάρχουν και μερικά κενά. **ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΜΕ Λ.**

Ο πίνακας συμπληρώνεται με τα συλλαβογράμματα που έχουν «ηχηρό» σύμφωνο (π.χ. g, **が** = ga) και «ουρανικό» σύμφωνο (π.χ. k', **きよ** = k' + yo = kyō).

Υπάρχουν πολλοί πίνακες με μνημοτεχνικά βοηθήματα που εξυπηρετούν στην εκμάθηση και απομνημόνευση: <https://www.tofugu.com/japanese/hiragana-chart/>

Στην επόμενη σελίδα βλέπουμε έναν εינוνογραφημένο πίνακα χιραγκάνα για μικρά παιδιά (γιαπωνεζόπουλα) τα οποία έχουν το πλεονέκτημα ότι μιλούν ήδη τη γλώσσα. Έτσι, βλέποντας την εικόνα, φέρνουν στο νου τους την πρώτη συλλαβή που τους υπενθυμίζει το συλλαβόγραμμα. Στην εικόνα με το χέρι (**て TE), το χέρι είναι μονοσύλλαβο. (Θυμόμαστε: *kara-te* = ελεύθερο, άοπλο χέρι).**

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΙΡΑΓΚΑΝΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ
(ΓΙΑΠΩΝΕΖΟΠΟΥΛΑ)**

A-SHI あ A 	I-SU い I 	U-SHI う U 	E-M-PI-TSU え E 	O-RI-GA-MI お O
KA-SA か KA 	KI き KI 	KU-TSU く KU 	KE-SHI-GO-MU け KE 	KO-I-NO-BOKU こ KO
SA-KA-NA さ SA 	SHI-PPU し SHI 	SU-I-KA す SU 	SE-N-SE-I せ SE 	SO-RA そ SO
TA-I-KO た TA 	CHI-ZU ち CHI 	TSU-KU-E つ TSU 	TE て TE 	TO-KE-I と TO
NA-SHI な NA 	NI-HO-NI/NI-PPU-NI に NI 	NU-RI-E ぬ NU 	NE-KO ね NE 	NO-RI の NO
HA-SA-MI は HA 	HI-TSU-JI ひ HI 	FU-U-SE-N ふ FU 	HE-BI へ HE 	HO-SHI ほ HO
MA-DO ま MA 	MI-KA-NI み MI 	MU-SHI む MU 	ME め ME 	MO-MO も MO
YA-GI や YA 		YU-KI ゆ YU 		YO-RU よ YO
RA-KU-MA ら RA 	RI-N-GO り RI 	KA-E-RU る RU 	RE-I-ZO-U-KO れ RE 	RO-U-SO-KU ろ RO
WA-NI わ WA 		HO-N ん HO 		WO を WO

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΚΑΝΑ

Το τρίτο από τα συστήματα (υποσυστήματα) γραφής της ιαπωνικής γλώσσας είναι τα **συλλαβογράμματα katakana** (片仮名, σε hiragana: かたかな) που και αυτά ελαφραίνουν το κείμενο σε σχέση με τα κάντζι. Στις εικόνες επάνω αυτά που υποδεικνύονται με κίτρινη έλλειψη και κίτρινο βέλος είναι kanji ενώ με λευκή έλλειψη και λευκό βέλος είναι τα κατακάνα. Το λευκό βέλος δείχνει «KA-PA-O-KE». Τα κατακάνα χρησιμοποιούνται στη **μεταγραφή ξένων λέξεων** οι οποίες έχουν διατηρηθεί χωρίς μετάφραση στην ιαπωνική γλώσσα. Και τα ξένα ονοματεπώνυμα, όταν δεν αποδίδονται λατινόγραπτα, τα βλέπουμε στο κείμενο σε κατακάνα.

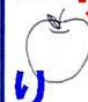

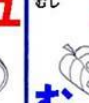

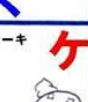

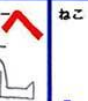

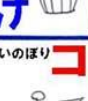

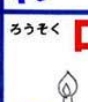

5

ΤΑ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΚΑΝΑ									
	K	S	T	N	H	M	Y	R	W
ア a	カ ka	サ sa	タ ta	ナ na	ハ ha	マ ma	ヤ ya	ラ ra	ワ wa
イ i	キ ki	シ si shi	チ ti chi	ニ ni	ヒ hi	ミ mi		リ ri	
ウ u	ク ku	ス su	ツ tu tsu	ヌ nu	フ hu fu	ム mu	ユ yu	ル ru	ン n n
エ e	ケ ke	セ se	テ te	ネ ne	ヘ he	メ me		レ re	
オ o	コ ko	ソ so	ト to	ノ no	ホ ho	モ mo	ヨ yo	ロ ro	ヲ wo

Και αυτός ο πίνακας συμπληρώνεται με τα συλλαβογράμματα που έχουν ηχηρό σύμφωνο (π.χ. g, ガ = ga) και ουρανικό σύμφωνο (π.χ. kʸ = キヨ = kʰyo = kyō). Για άτομα που κατέχουν ήδη τα χιραγκάνα, ο πίνακας κατακάνα μπορεί να υποστηριχθεί από τα ήδη γνωστά χιραγκάνα και να υποβοηθηθεί και από σχετικές εικόνες.

Τα κατακάνα είναι πιο σπάνια στα κείμενα. Όταν όμως διαβάζουμε ένα κείμενο π.χ. με ονόματα ξένων τραγουδιστών και τίτλους ξένων τραγουδιών, τότε τα κατακάνα βρίσκονται σε μεγάλη αναλογία. Αυτό エルヴィス・クリスマス・アルバム (Erubisu Kurisumasu Arubamu) σημαίνει «Το χριστουγεννιάτικο άλμπουμ του Έλβις» από τα αγγλικά *Elvis' Christmas Album*. ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΜΕ Λ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΚΑΝΑ, ΧΙΡΑΓΚΑΝΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

わかめ ワ 	ライオン ラ 	やま ヤ 	マイク マ 	はさみ ハ 	なみだ ナ 	たこ タ 	さかな サ 	かえる カ 	アイス クリーム ア
わ 	ら 	や 	ま 	は 	な 	た 	さ 	か 	あ
	りんご リ 		みかん ミ 	ひつじ ヒ 	にんじん ニ 	ちず チ 	しか シ 	きつね キ 	いぬ イ
	り 		み 	ひ 	に 	ち 	し 	き 	い
ほしをみる ヲ 	るすばん ル 	ゆびわ ユ 	むし ム 	ふね フ 	ぬりえ ヌ 	つくえ ツ 	すいか ス 	くじら ク 	うさぎ ウ
を 	る 	ゆ 	む 	ふ 	ぬ 	つ 	す 	く 	う
	れんこん レ 		めがね メ 	ヘリコプター ヘ 	ねこ ネ 	てぶくろ テ 	セーター セ 	ケーキ ケ 	えんぴつ エ
	れ 		め 	へ 	ね 	て 	せ 	け 	え
レモン ン 	ろうそく ロ 	ヨーヨー ヨ 	もも モ 	ほし ホ 	ノート ノ 	とんぼ ト 	ソフト クリーム ソ 	こいのぼり コ 	おに オ
ん 	ろ 	よ 	も 	ほ 	の 	と 	そ 	こ 	お

Γαλακτοκομικά προϊόντα σε συσκευασία με επιγραφή σε κατακάνα: **API-ΣΤΕΡΑ** プレーン ヨーグルト *purēn yōguruto* (Plain yogurt) **ΓΙΑΟΥΡΤΙ ΚΡ ΔΕΞΙΑ** Κρίμιτσίζου *kurīmichīzu* (Creamy cheese) **ΤΥΠΙ**

Να πούμε πως και οι πολυάριθμες ελληνικές λέξεις και ρίζες ή προθέματα που έχουν περάσει στα ιαπωνικά γράφονται με συλλαβικούς χαρακτήρες κατακάνα.

Ο Έλληνας εύκολα μπορεί να αναγνωρίσει (με κάποια απαραίτητη αγγλομάθεια) πως πολυάριθμες λέξεις ελληνικής καταγωγής έχουν περάσει στην ιαπωνική γλώσσα μέσω των αγγλικών και όχι απευθείας από τα ελληνικά, π.χ. ακαδημία (*academy* > *akademī*). Αυτή η μεσολάβηση αλλοιώνει τη μορφή των λέξεων. Και βέβαια η μορφή των λέξεων αλλοιώνεται περισσότερο λόγω των φωνητικών διαφορών της ιαπωνικής ως προς τα αγγλικά και της ελληνικής ως προς τα αγγλικά, π.χ. Βίβλος > *Bible* > *baiburu*, κύκλος > *cycle* > *saikuro*.

Ο Έλληνας λεξικογράφος **Βασίλης Κορακιανίτης**, σε άρθρο του με τίτλο «Η επίδραση της Ελληνικής γλώσσας στην Ιαπωνική» παρουσιάζει πολλές πτυχές των σχέσεων των δύο γλωσσών. Όπως γράφει:

«Εκ των προτέρων θα πρέπει να σημειωθεί πως οι δάνειες λέξεις ελληνικής προέλευσης στην Ιαπωνική είναι ολίγες συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό τους στις ευρωπαϊκές γλώσσες. Παρ' όλα αυτά, είναι αισθητή η παρουσία της γλώσσας μας στην Ιαπωνική για όσους την αναζητήσουν.»

Όπως, επίσης, σημειώνει, «πρέπει να συμπεράνουμε ότι η πρώτη εμφάνιση της ελληνικής γλώσσας [στην Ιαπωνία] σημειώθηκε περίπου στα τέλη του 16ου αιώνα και συνεχίστηκε με το άνοιγμα της χώρας κατά την **περίοδο Μεϊτζι [από το 1868]**» ενώ

«η δεύτερη φάση της παρουσίας της άρχισε το 1945 με τη συνθηκολόγηση της Ιαπωνίας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την επακολουθήσασα εξαετή αμερικανική κατοχή που έληξε τον Απρίλιο του 1952».

Βασίλης
Κορακιανίτης,
Ελληνοιαπωνικό και
ιαπωνοελληνικό
λεξικό, Αθήνα, Εκδ.
Παπαζησης, 2016.

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΑ ΙΑΠΩΝΙΚΑ**

アカデミー	ακαδημία	akademī
アカシア	ακακία	akashia
アクロバット	ακροβάτης	akurobatto
アレルギー	αλλεργία	arerugi
アレゴリー	αλληγορία	aregori
アルファベット	αλφάβητο	arufabetto
アナキー	αναρχία	anākī
アンソロジー	ανθολογία	ansoroji
バクテリア	βακτήριο, -α	bakuteria
バイブル	Βίβλος	baiburu
グラフィ	γράφημα	gurafu
ダイエット	δίαιτα	daietto
ダイヤモンド	διαμάντι	daiyamondo
ドラマ	δράμα	dorama
ダイナマイト	δυναμίτιδα	dainamaito
エゴイズム	εγωισμός	egoizumu
エキゾチック	εξωτικός	ekizochikku
エピソード	επεισόδιο	episōdo
エロチク	ερωτικός	erochiku
エレクトロ	ηλεκτρο-	erekutoro
アイデア	ιδέα	aidea
ヨード	ιώδιο	yōdo
カタログ	κατάλογος	katarogu
クリニック	κλινική	kurinikku
シクラメン	κυκλάμινο	shikuramen
サイクル	κύκλος	saikuro
ランプ	λάμπα	ranpu
ロジック	λογική	rojikku
マラソン	μαραθώνιος	marason
メソッド	μέθοδος	mesoddo

メランコリック	μελαγχολικός	merankorikku
メロディー	μελωδία	merodī
プラズマ	πλάσμα	purazuma
マイクロフォン	μικρόφωνο	maikurohon
エコロジー	οικολογία	ekorojī
エコノミー	οικονομική [θέση]	ekonomī
Ολυμπιακός	ολυμπιακός, -ή, ό.	orinpikku
ホルモン	ορμόνη	horumon
Ορχήστρα	ορχήστρα	ōkesutora
Πανικός	πανικός	panikku
Παράλληλος	παράλληλος	parareru
Παράμετρος	παράμετρος	paramētā
Πρόγραμμα	πρόγραμμα	puroguramu
Ρυθμός	ρυθμός	rizumu
Σύμβολο	σύμβολο	shinboru
Τεχνοκράτης	τεχνοκράτης	tekunokurāto
Τηλέ-	τηλέ-	tere-
Τραχώμα	τράχωμα	torakōma
Τύφος	τύφος	chifusu
Χρονόμετρο	χρονόμετρο	kuronomētā
Ωδή	ωδή	ōdo

Μια τουλάχιστον ελληνική λέξη **ΠΑΝΟΡΑΜΑ** παραμένει αμετάβλητη. Ποια είναι;

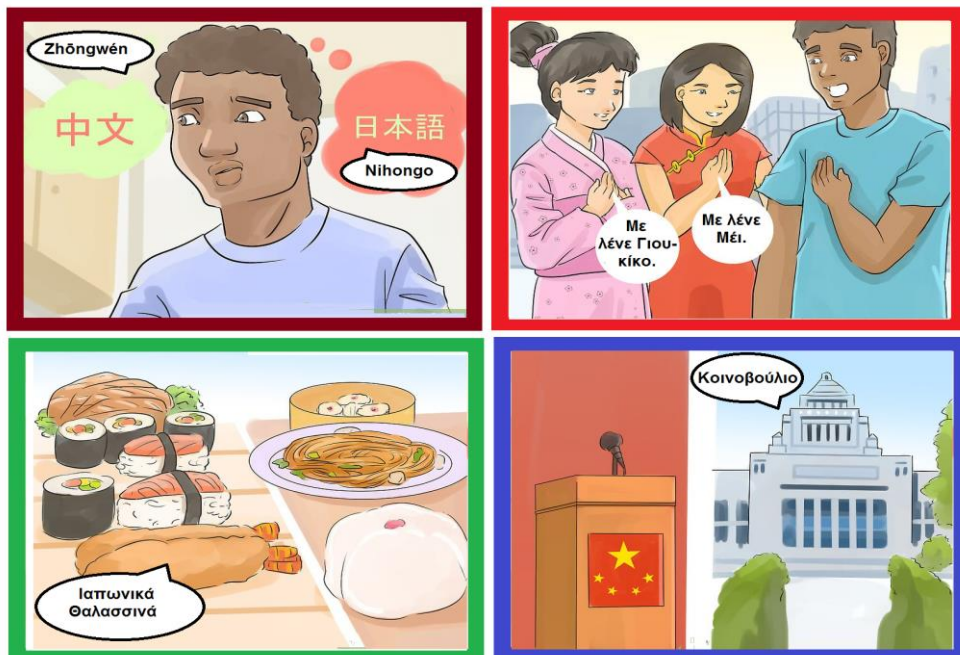
ΚΙΝΑ Ή ΙΑΠΩΝΙΑ; ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ.

Συχνά ο δυτικός αναγνώστης, π.χ. Αμερικανός, όπως το παιδί στην εικόνα, επισημαίνει ομοιότητες ανάμεσα σε κινέζικα και ιαπωνικά ζητήματα. Η Wikipedia κρίνει σκόπιμο να εκλαϊκεύσει σε μια σελίδα της τις **ποικίλες**

διαφορές ανάμεσα στους δύο λαούς. Στη γλώσσα (Ιαπωνικά: **日本語**

nihongo: にほんご ή nippongo: にっぽんご)

και στη δομή των ονομάτων, αλλά και στις τροφές και την πολιτική θέσμιση, μαζί με άλλες.

10

Μια άσκηση: Γράψτε το ονοματεπώνυμό σας με ΚΑΤΑΚΑΝΑ και ανεβάστε το στη σελίδα μας στο facebook. [Ίσως χρειαστείτε και συλλαβογράμματα από εδώ.](#)